

974

J. 15.



Memoriul releveului
bisericii Sf. Adomire
din Cheia - ~~Bran~~
Com. Holcu
Jud. Br.

P. G. G. G.
P. G. G. G.

974

1081

Elena Vona

Memorial bisericii Sf. Adomire

din Cheda - Brau.



Biserica, așezată ceva mai departe de șoseaua ce duce la Moecuș de Sus, e plasată chiar sub deal pe o platformă mai ridicată mărginită de zidul ce încorporează biserica și cimitirul. Pe această platformă chiar în spatele bisericii este șoseala formând împreună un mic centru cultural al satului.

Biserica e zidită din piatră până la brâu ce o înconjoară iar bolțile și partea superioară a peretilor sunt din cărămidă.

Pe registru superior este pictată o înmorminare de spirit.

Interiorul bisericii este în întregime pictat. Pictura cu desene puternic conturate nu este lipsită de faurire.

Cea mai reușită pictură și în general cea cu ferta lui Ioan pictată pe tămplă, este în altar.

Tămpla este de zădăruș cu ornamente în stuc pe biserica.

Interesant este caracterul pronunțat decorativ al picturii: înfrumusețarea de spirit ce înconjură biserica în exterior și interior și un alt motiv foarte decorativ este înfrumusețarea de formă și accentuarea umbră strălucimii în exterior și care formează fondul la multe picturi în interior.



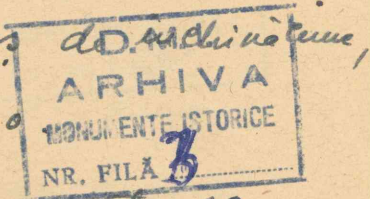
Pentru istoricul bisericii citez din Monografia satului Cheia alcătuită de Const. Pucop directorul școlii din Cheia.

„Existența locașelor de închinăciune se compune din însăși întemeierea satului Cheia.

„După tradiție, la gura văii lungi ar fi fost un schit de călugări. Urmele acestuia se mai văd azi doar printre cruce de piatră a cărei inscripție este stearsă și prin mormintele peste care s'a dat când o'a construit casa, iar acum mai pe urmă o bucatărie unde stă văduva Barbu Mănea.

„Pe vremea aceea, poate prin anul 1500, prin pădurile ce acopereau munții și dealurile acestea era de nevăzut, când nu exista decât o singură potecă pe valea locului și când cele mai apropiate locuințe omenești erau abea la 6 km Branul, locul acesta era bine ales de cei ce-au întemeiat acest schit.

„Cu timpul, locuitorii fugiți din alte părți și veniți pe aceste vâi unde și-au întemeiat case și s-au înmulțit au ridicat pe locul unde se găsește actuala biserică, un nou loc, o bisericuță de lemn, care pe la 1700



„La anul 1818 s'a ridicat biserica actuală în formă de cruce la care s'a încheșnat și o parte din lemnăria celei vechi. Acest material se poate vedea încă azi la acoperișul bisericii. Se deosebește de cel nou încheșnat atunci prin tăieturile și crestăturile care arată că o mai fost încheșnat odată.

„O altă dovadă este că aici a existat o altă bisericuță este altarul peste care s'a dat.

„Biserica de azi este construită din piatră cărămidă și țencuiată, în care se spune că s'a băgat lina dela 300 și strânsă în șase ani și dăruită de călugărul Ștefan Monahul și totă se dona pentru a fi mai bine îngrădita și țencuiată.

„În anul 1931 s'a declarat monument istoric. Are 2 clopote, unul de 108 kg cumpărat în 1907 și altul de 317 kg cumpărat în anul 1924 din București, ambele arătate într-o clopodniță pe crastă.

"Se jur împrejur, pe așară, biserica e pictată cu
sfinti și chiar sub streșină cu pomi verzi. Deasupra
sfintilor trei rânduri de fimi din cărămida
fimi care decorează și Turla.



"La intrarea în aron (Tindă) este icoana
"Adormirea Maicii Domnului" pictată pe lemn,
al cărei hram îl are biserica. La intrarea
în naos este pictată "Judecata viitoare" și
Iisus este înfățișat cu instrumentele de care
s'a servit în lumea aceasta. De ce negustorii
se prezintă cu cântarul etc. iar pe pereți și
bolțile din interior sunt pictate scene din viața
mântuitorului: Schimbarea la față, Cina cea
de Taină, Iisus în grădina, în dreapta, iar
Domnul pe Golgota, Răstignirea, Coborârea de pe
cruce și Învierea în stânga.

Pe bolta din mijloc este Domnul Hristos
încoronat de cei patru evangheliști și alte
picturi ce nu se mai disting, iar pe bolta din
pridvor e Iisus încoronat de îngeri.

"Zidul bisericii e gros de 1 m iar al
catapeteasmei de 30 cm. Locul femeilor
e despărțit de al bărbaților prin doi
stâlpi cilindrici groși și icoane.

În 1854 s'a podit toată biserica, s'au
făcut stâlpii și zidul cimitirului ce

înconjurată biserică, fid dui prathă
înalt de 2 m și acoperit cu țiglă.

„E făcut de niște ȝidari săsi
În vale parohienilor.



„În 1860 s'au înlocuit olanele dela
doliu cu blani (tablă galvanizată)

„În 1899 s'au închis cei patru stâlpi
ai tindei cu pereti dând tinda de apoi,
în 1900 s'a înlocuit lemniaria putredă
dela acoperis iar în 1907 s'a făcut pridvorul

„La intrarea în biserică este o inscripție
cu litere civile:

„În numele Tatălui și al Fiului și
al Sf. Duh, s'au ȝădit această Sf. biserică
în zilele împăratului Francisc, de dăruirea
ctitori: Popa Ion Iojă, T. Băncilă, Iojman,
Gh. Iojă, Maria Coman Băncilă, Ivan
Potirca, Arsenică Stoica, T. Drica, T. Roman,
Roman Cluciu, T. Duta, N. Gârban,
Gh. Băncilă, Gh. Guescu, Bucer Moroni,
T. Lăstun Duta, Cârstea Petrică, Neacșu
Roman, T. Pârsoiu, Popa Teodor, Iojman
Iojman, Coman Mănpica, Vlad Blay
împreună cu toți rutenii ca să le fie
pomeneire dăruirilor și pămîntilor lor.

La anul 1818 Ion Zugrăș, Nicolae Zugrăș
și Petru Zugrăș.

"Din tradiție se știe că meșteri care au zidit
biserică după ce a măturat și bătut țărâșii
marcând locul unde trebuia săpat zidul, în
înțelegere cu preotul și locuitorii jumătății de
atunci, prăvălindu-se prea mare s'a hotărât
să multe țărâșii din afară cu 1 m înăuntru.

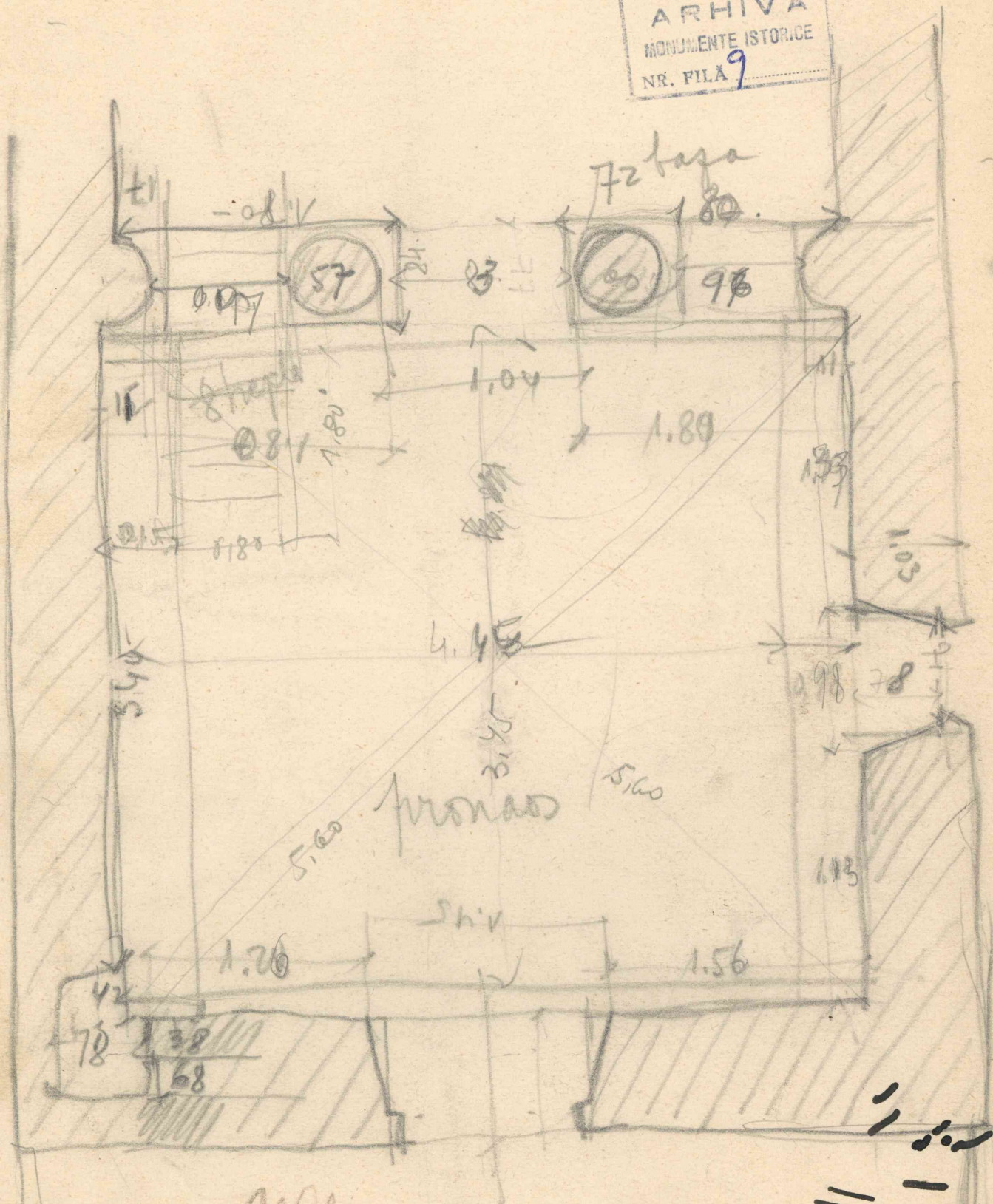
Și s'a făcut, când au rămas singuri au
făcut acest lucru și s'au și apucat la muncă.
A doua zi când au venit locuitorii au
observat aceasta dar au fost înduplecați
de vorbele lor că și așa e prea mare pentru
numărul lor și fiindcă s'au zidit
era pe jumătate făcut așa a rămas.

"Astăzi este străns un fond mășor pt
zidirea unui nou locaș de închinăciune."

Biserica este din cele mai vechi din
regiune și ca valoare artistică cea din țară.

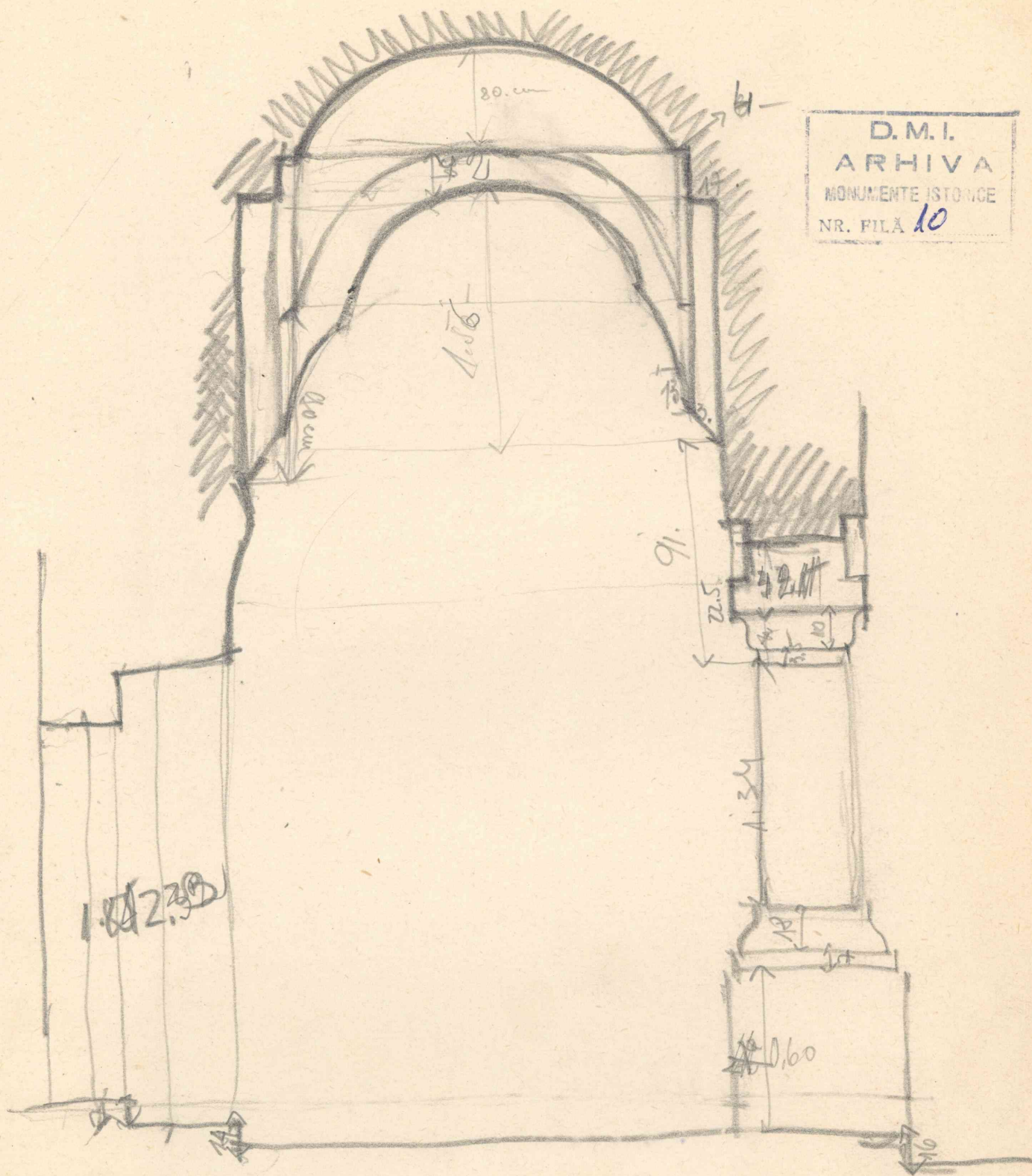


D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 9



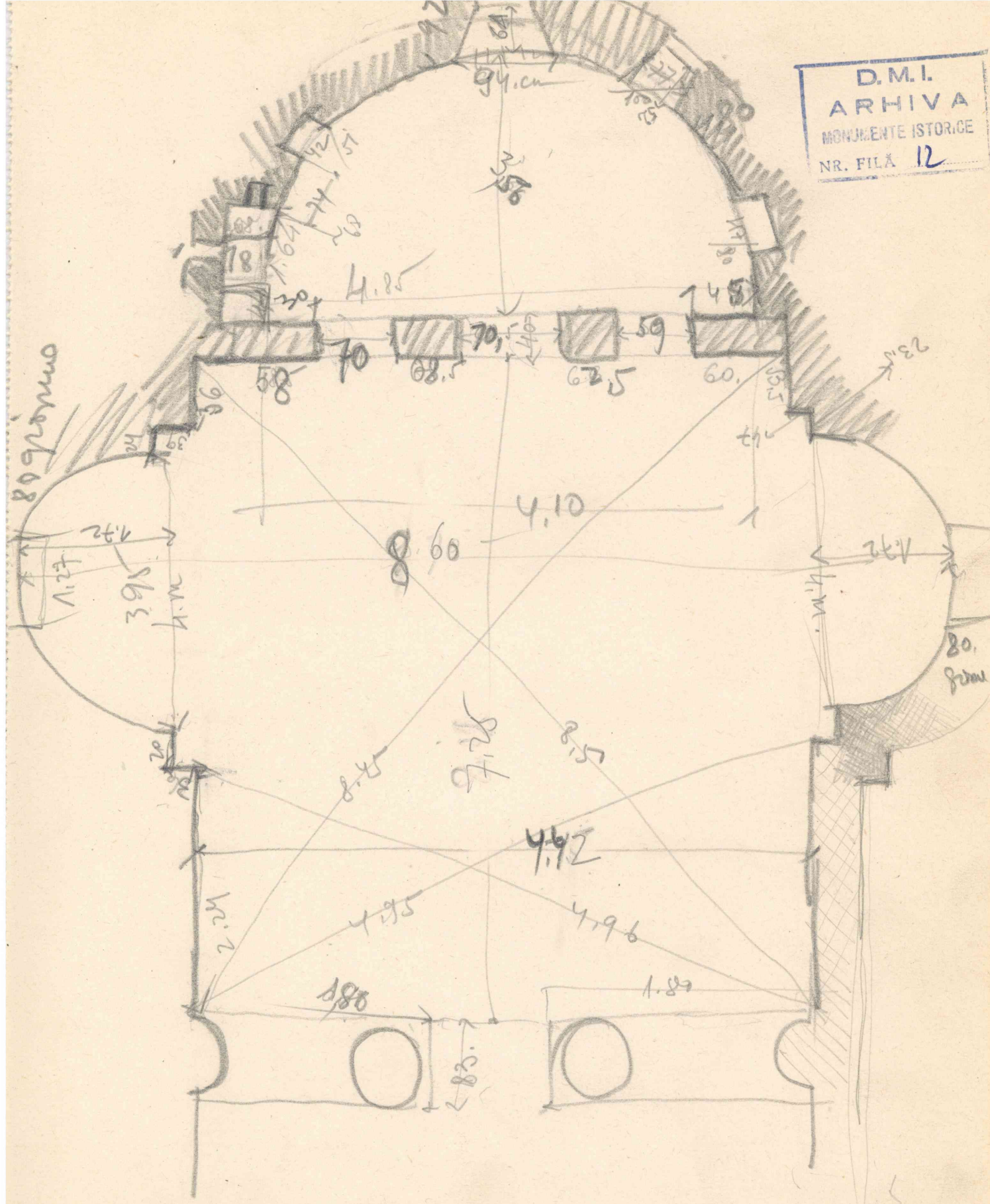
Vina Elena

D.M.I.
 ARHIVA
 MONUMENTE ISTORICE
 NR. FILA 10



Sectiune transversala

D.M.I.
 ARHIVA
 MONUMENTE ISTORICE
 NR. FILA 12

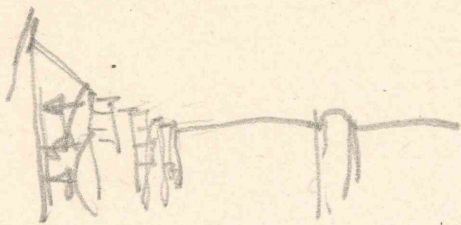


44
 180
 118
 242

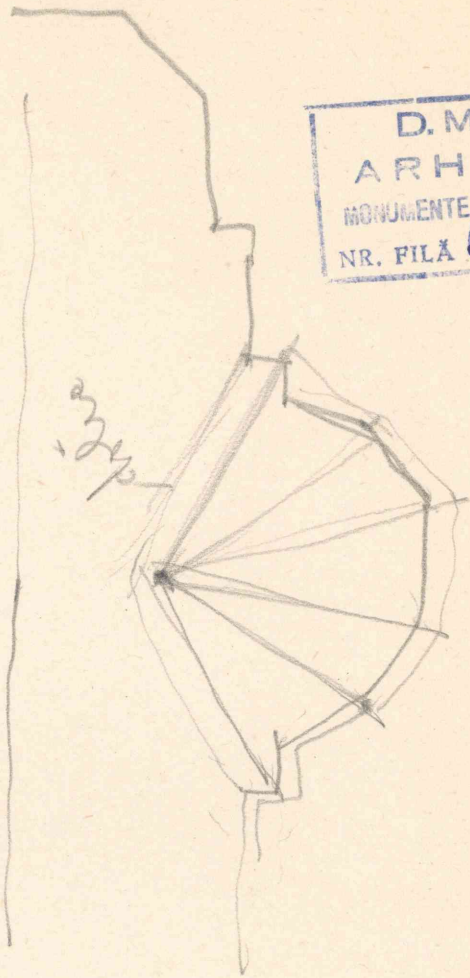
7.89
 72
 8.60
 4.45
 1.72
 1.72
 7.89
 69
 58

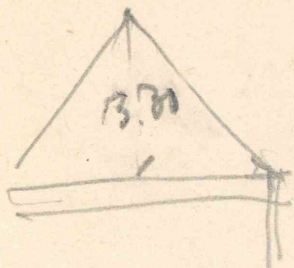
1.72
 3.44

5.85
 5.75
 5.65
 5.55
 5.45
 5.35
 5.25
 5.15
 5.05
 4.95
 4.85
 4.75
 4.65
 4.55
 4.45
 4.35
 4.25
 4.15
 4.05
 3.95
 3.85
 3.75
 3.65
 3.55
 3.45
 3.35
 3.25
 3.15
 3.05
 2.95
 2.85
 2.75
 2.65
 2.55
 2.45
 2.35
 2.25
 2.15
 2.05
 1.95
 1.85
 1.75
 1.65
 1.55
 1.45
 1.35
 1.25
 1.15
 1.05
 0.95
 0.85
 0.75
 0.65
 0.55
 0.45
 0.35
 0.25
 0.15
 0.05



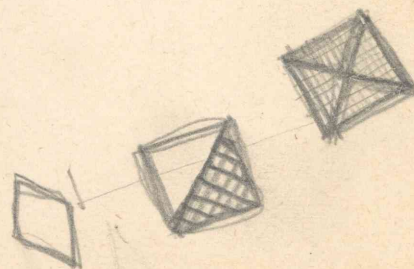
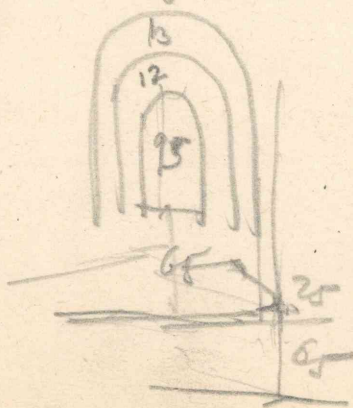
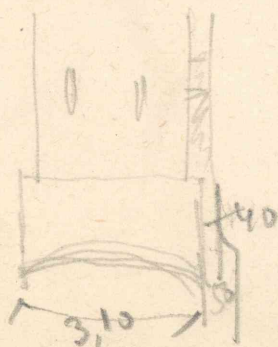
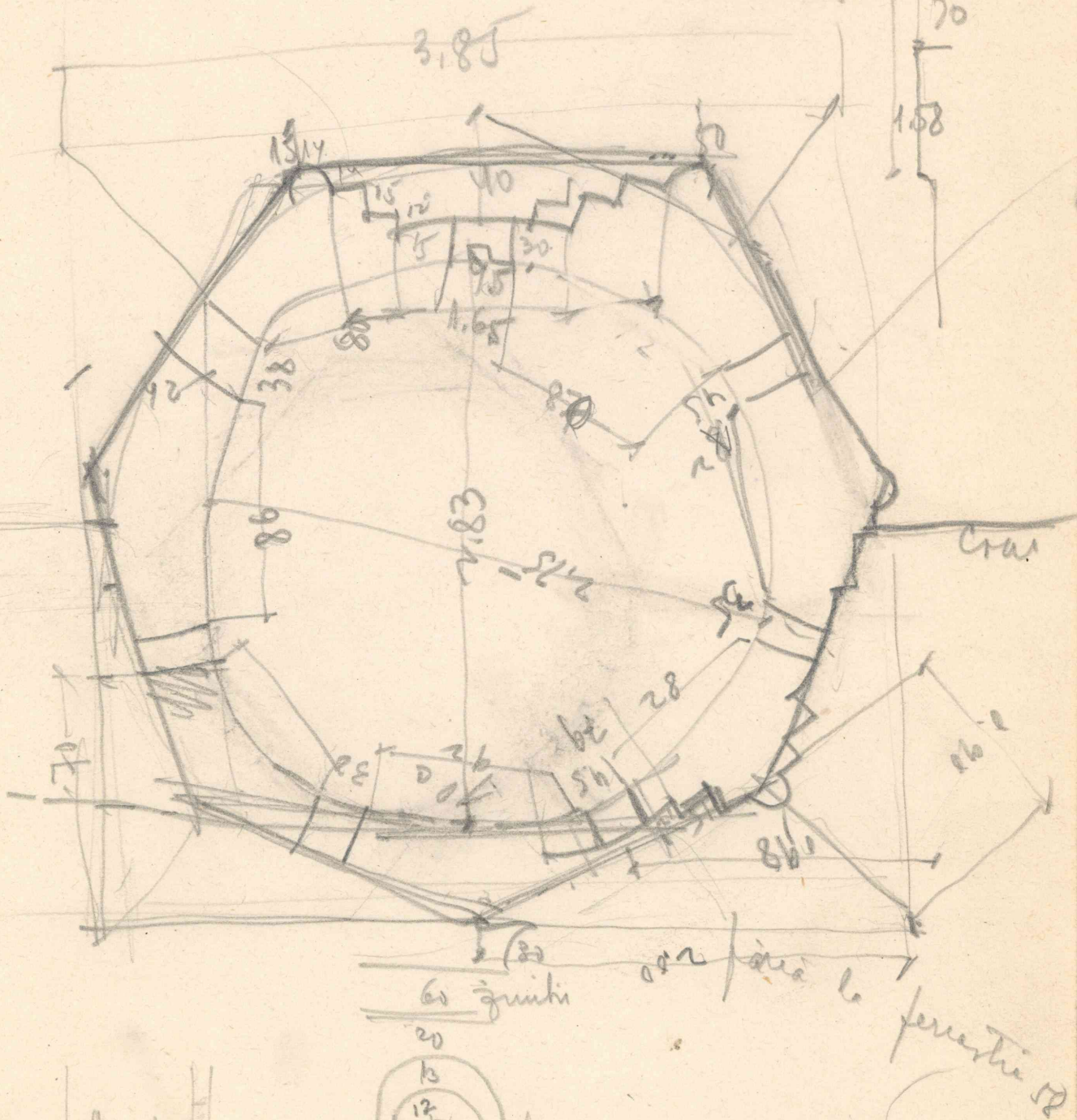
D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 13





4 abastul

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 14

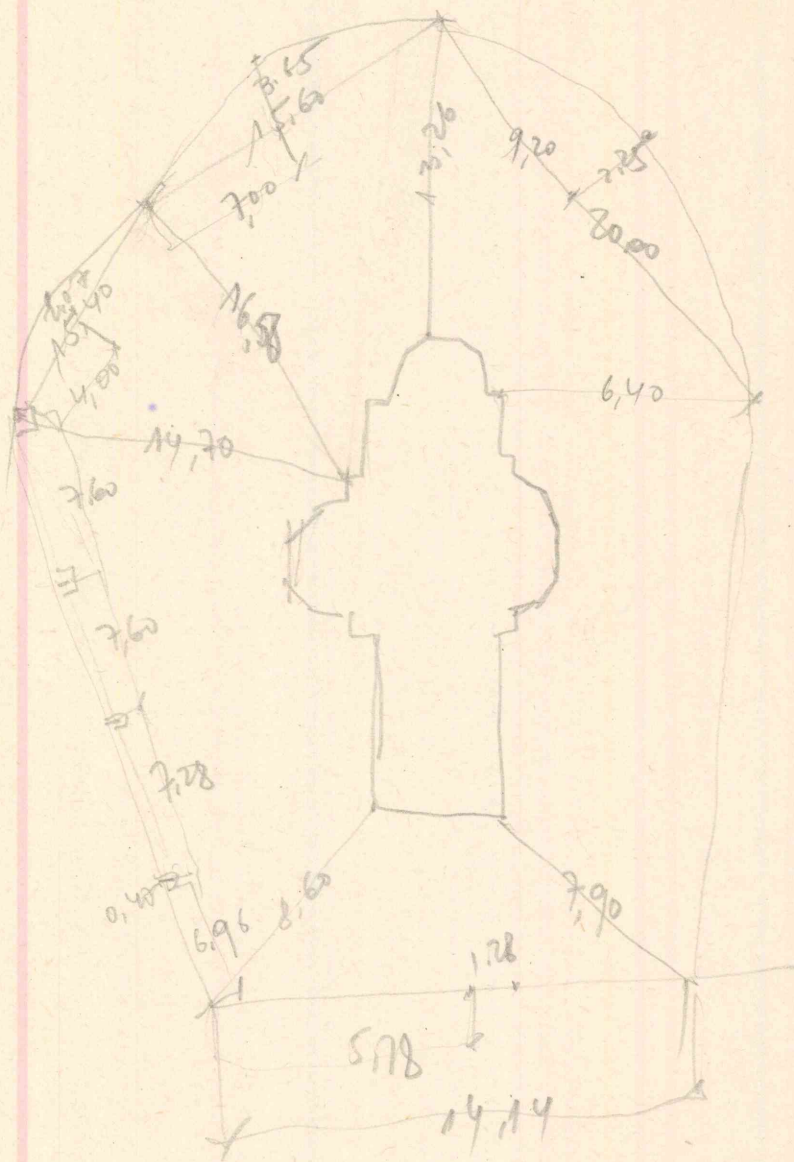


Grommela D, ST

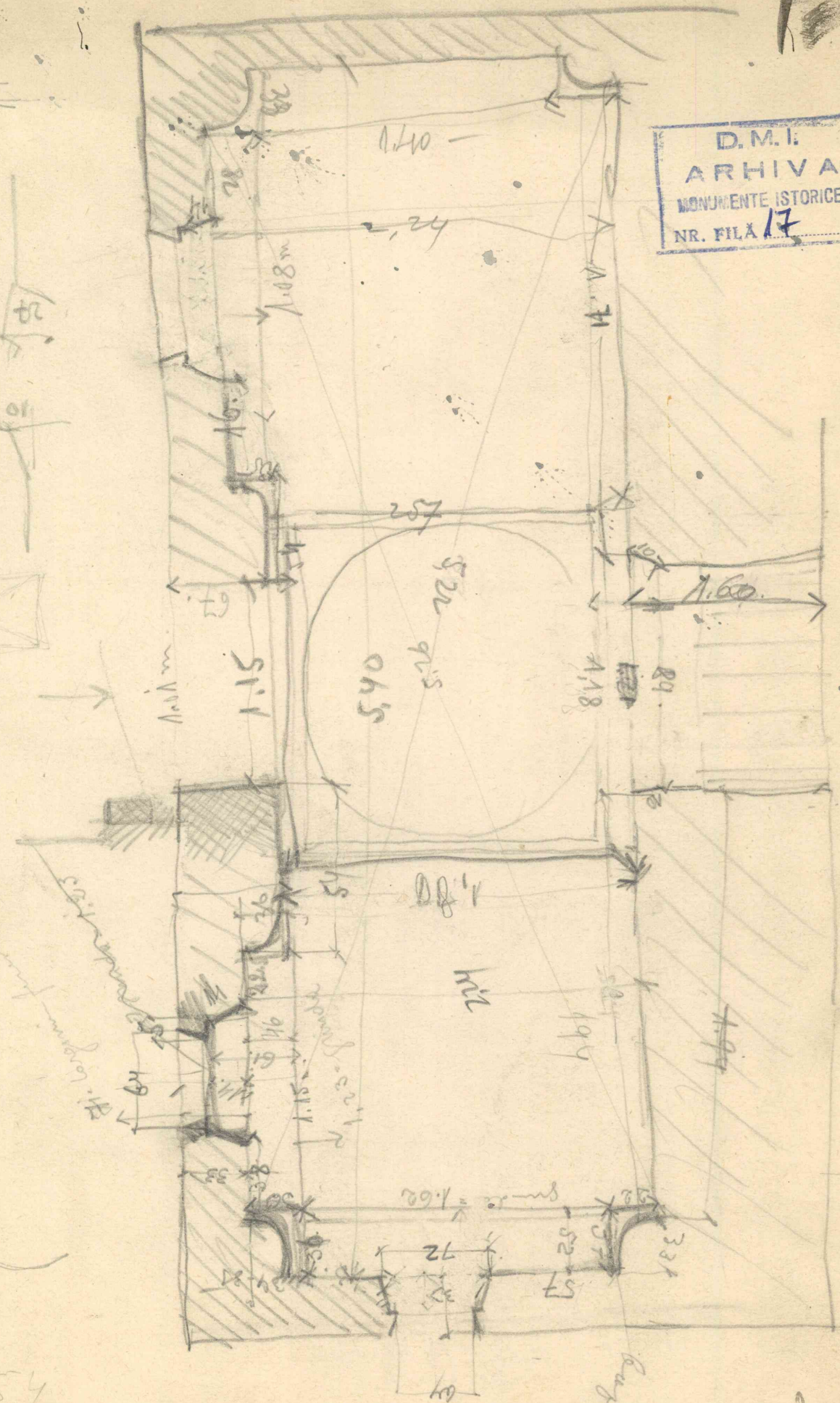
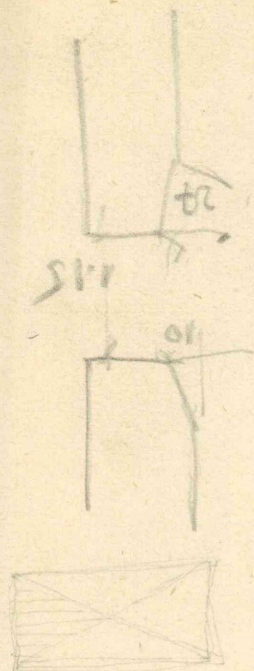
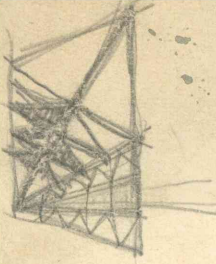
$h = 160 \mu\text{m}$
1.06

40 lo punto -

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 16



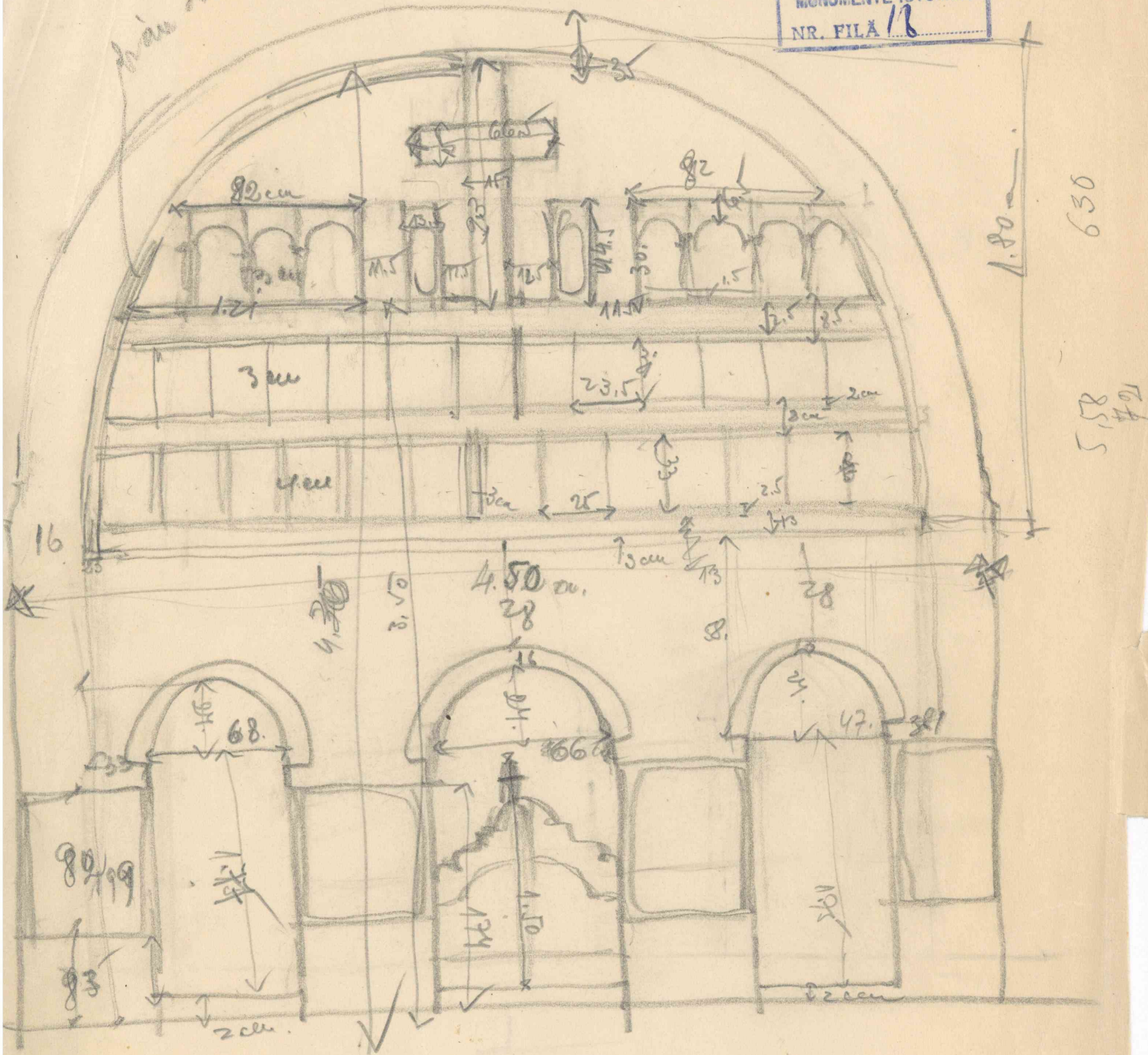
D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 17



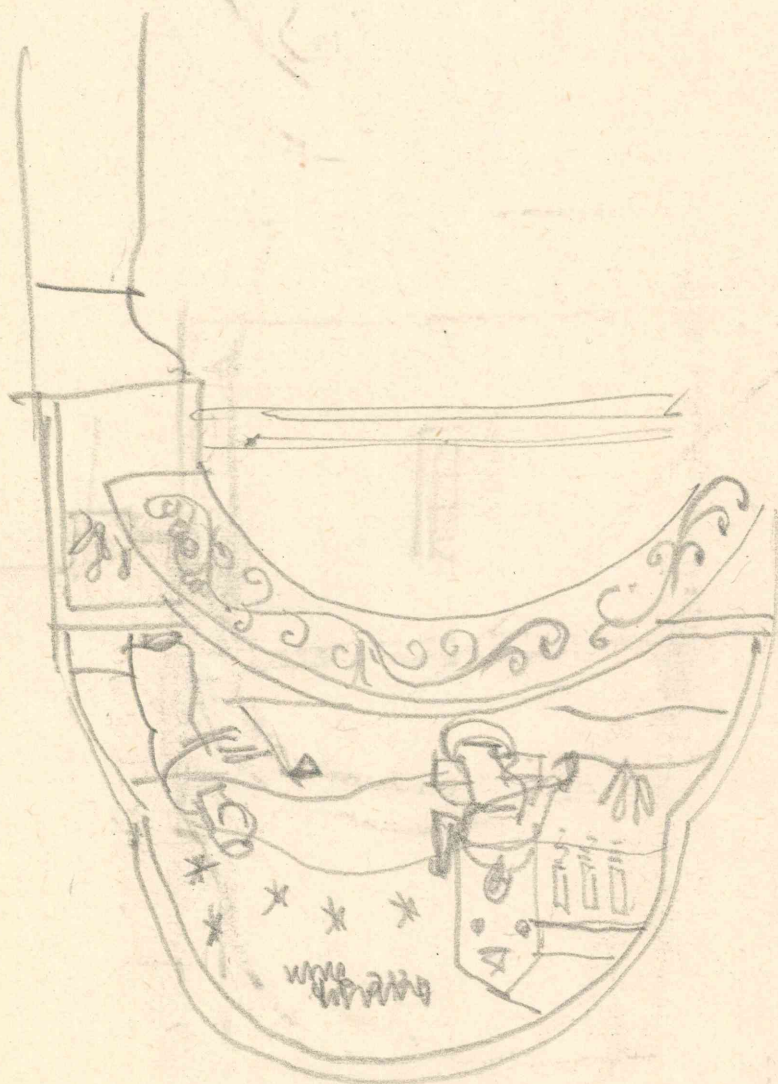
254

Voia clau
Caua ahrave

from tetralin



D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 19

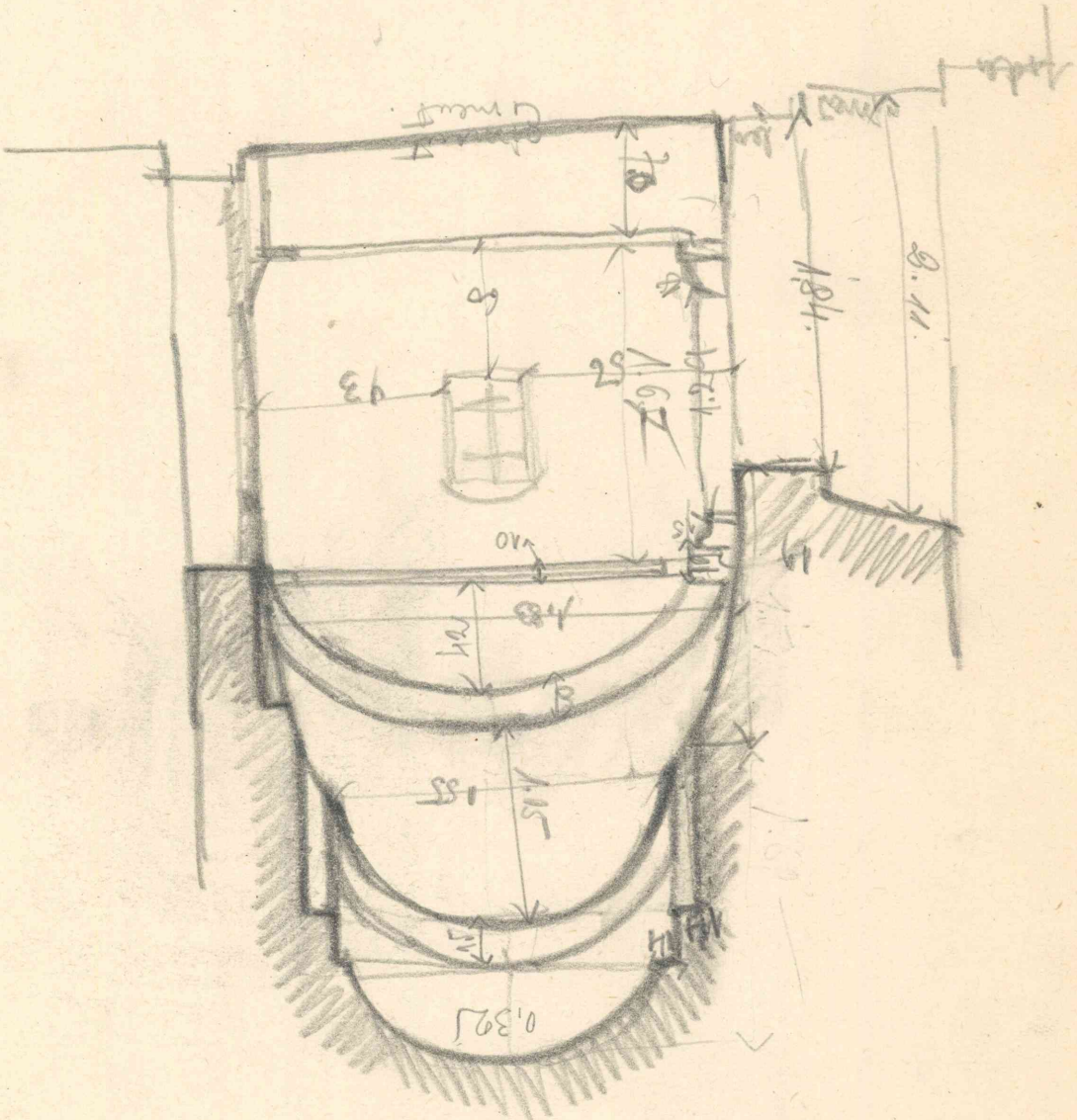


80
42
25
300
578

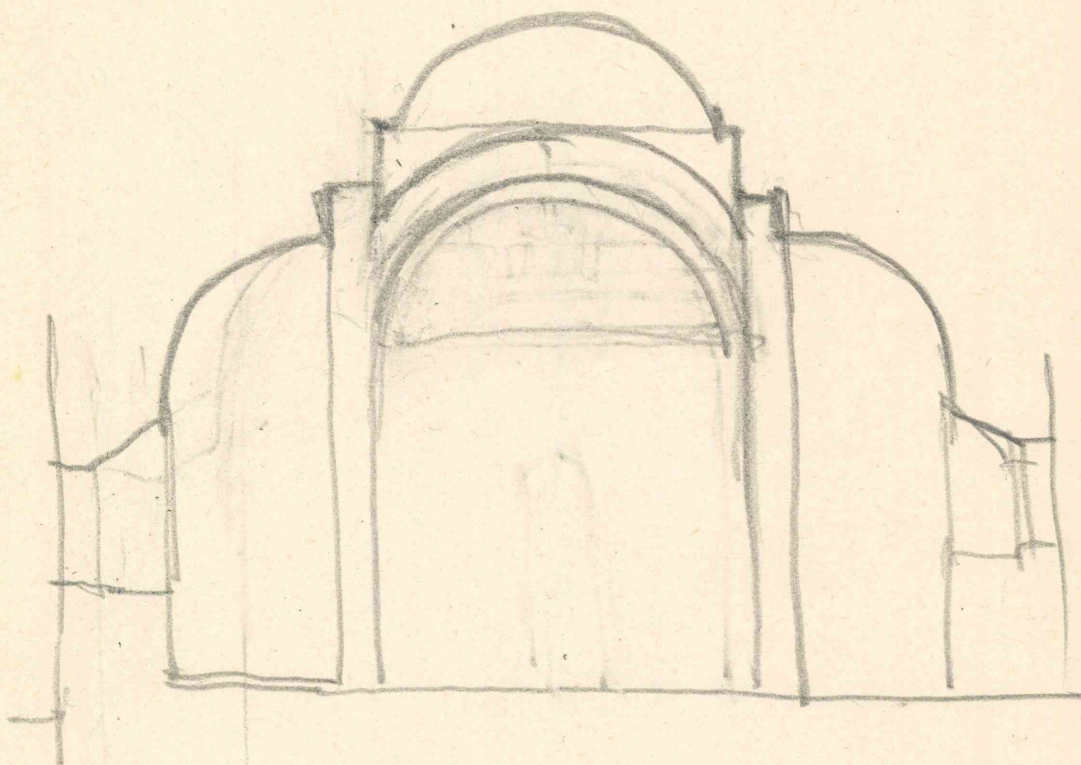
557
h8v
09v
59
h1
78

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 20

Beste Freunde -



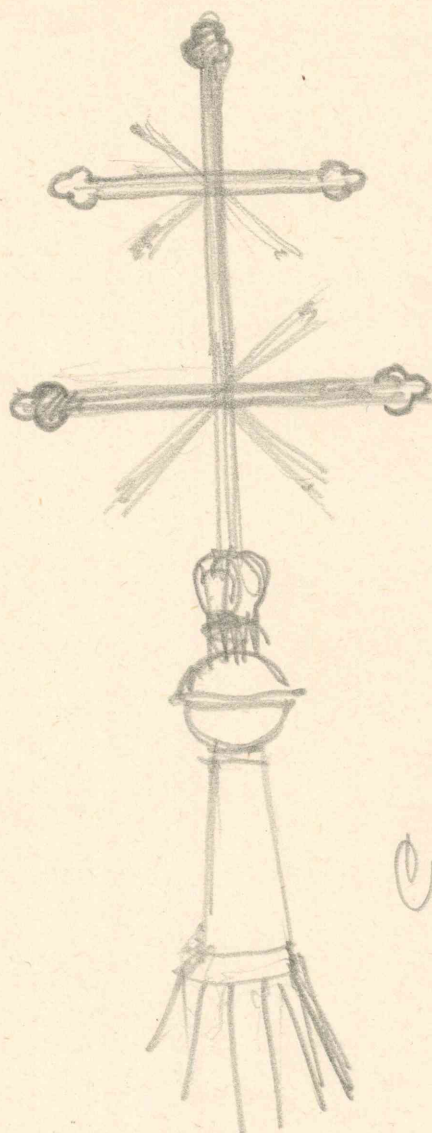
D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 21



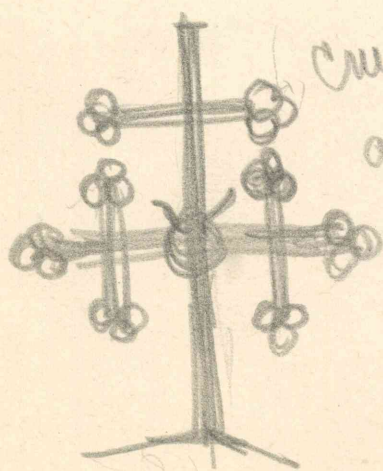
ПНХМЕДЕТАТЛ ПѢ. ШИ^ААФНЮЛѢ. ШИ^ААГФНТ^АИ^АХ^АХ^А.
СВХЗНДНЧГСТЛГФНТЛ. БНБЕРНКАДНТ^АМЕЛ^АЕ. ПЗНЛЕ
ЛЕПНРАТ^АУЛХИ. ФРАУМШН. ЛЕЛѢНЛ^АЛОТ^АУТОРМ. ПОПО
ИГНЖАЖА. ІО^АЧ^АБННЧНЛТОЖНЧ^АТ^АОП^АТЕЖАЖА. МРІА
НОМН. БННЧНЛ^АНОН. ПОУННѢ. ІО^АЧ^АБ^АДѢ^АУ^АН. СТО^АНЧ^АСРЕНІЕ
ІО^АЧ^АД^АУНѢ. ІО^АЧ^АБ^АР^АМѢ. Р. МН. КПННЧ. ОЕОД^АО. Д^АУ^АЗ^А. ІО^АЧ^А. Л^АБ^АГ^АѢ
Д^АУ^АУ^АБ. К^АБ^АСТ^АУ^АПЕТЕЧ. И^АК^АШ^АБ. Р^АУ^АМ^А. Т^АЕ^АО^АТЕ^АНЧ^АК^АН^АХ^АГ^АД^АЕ^АТ^АБ^АН^АБ^АТ^АЕ
Е^АН^АЕ^АС^АН^АХ^А ІО^АН^АШ^АО. ПОП^АД. ОЕОД^АО. ІО^АЧ^АН^АЕ^АС^АН^АУ^А. ТО^АА^А КОМ^АН^АБ^АН^АЖИ^АН^А Б^АУ^АН^АЗ^АМ^АУ^АМ^А.
В^АП^АД^А. Б^АП^АД. П^АР^АУ^АН^АБ^АУ^АТ. У^АН^АС^АБ^АТ^АЕ^АН. Ф^АК^АС^АБ^АТ^АЕ^АК^АІЕ^АПОМ^АЕ^АН^АР^АЕ^АУ^АМ^АН^АБ^А ПОР. ШННБ
Р^АН^АУ^АН^АП^АО^АД^АУ^АН^АК^АЛО. П^АН^АУ^А. К^АС^АА^А818. ІО^АЧ^АЗ^АУ^АТ^А. И^АКО^АМЕ^АЗ^АС^АР^АѢ

D. M. I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 22

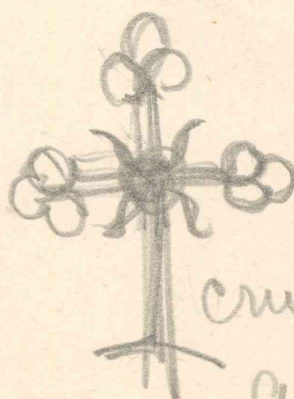
D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILĂ 23



Crucea de pe turci

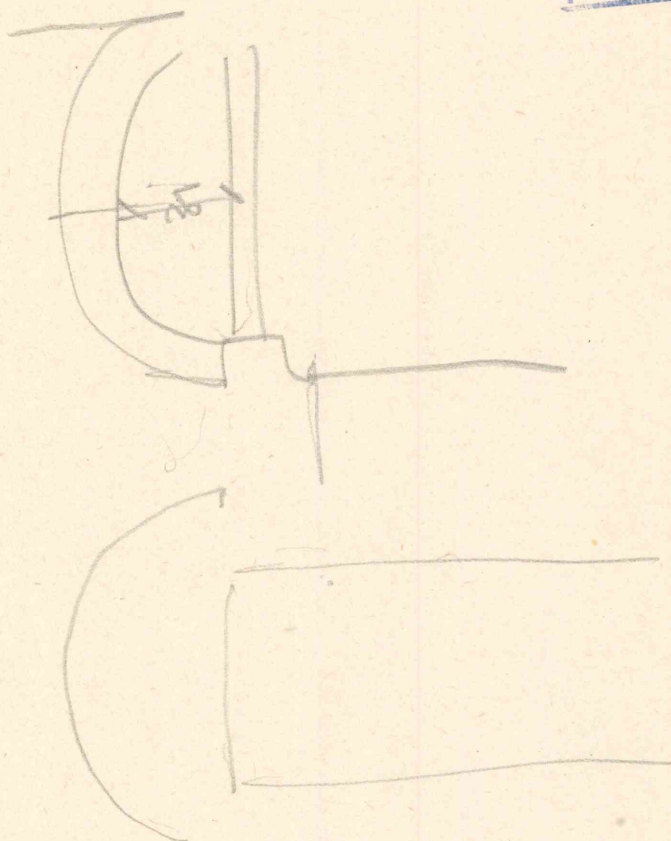


Crucea pe
altar.



în stimate
dreapta
Crucea de pe
abrida dreapta

D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 24



D.M.I.
ARHIVA
MONUMENTE ISTORICE
NR. FILA 95

